

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt XXXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

praesertim Landgravijs Thuringia. Rodulphus Imperator, cum veritatem in ea re compertam haberet, confessionem falsitatis expressit quaestionibus: Fatebatur enim aliquando se in Caesaris curia seruiuisse, inde praecognita sibi qua narraret. Imperator eo tempore ingressus Erphordiam, multis comitatus principibus, iudicium insituit in tumultuantes ciues: Conuictos insit gladio cedi, pace reparata inter omnes. Aderant Moguntinus, Salsburgensis, Magdeburgensis archiepiscopi: de Bambergae, Hildesem, Halberstat, Nuenborg, Misnensis episcopi: rex Bohemia, Albertus Saxonia, Albertus & Henricus Brunswicenses, Otto de Luneburgo duces, Tilo marcgravius de Brandenburg. Magnum vero bellum, quod gessit Imperator iste per haec tempora in Bohemia, scripsimus in Scandalia: Inde vero concessit in fata, anno nonagesimo post mille ducentos, fecitque locum electioni noua.

CAPVT XXXV.

Adolphus de Nassow, tum inter electores, ut Alberto filio Rodulphi Imperatoris proximi anteferretur, obinuit. Contentus autem, ut plerique alij, regia corona, quam Aquisgrani promeruit, Imperialem non accepit, quod Italia tumultuans iam contemnere videbatur regem Romanorum: Nec Adolphus illum viderat fructum, ut omnibus regni viribus Italianam penetrans, Papam in Vrbe consalutaret. Sederatum in sede apostolica IIII. Nicolaus, natione Lombardus, religione Minor: cuius est memorabilis exitus, si verus. Tradunt, illum, cum se decessurum intelligeret, conuocasse in vnum cardinales, & ratione temporum suorum coram eis reddita, omnes de plenitudine

potestatis, dignitate, qua praediti fuerant, absoluisse, ut
 in reliquum priuati uiuerent: Itidem primum stupuisse
 cardinales de eo quod acciderat: deinde quasi moti capi-
 titis hominem, qui ad exitum insaniret, reliquisse: Il-
 lum totidem sui ordinis fratres euocasse, illos titulis car-
 dinalium insigniuisse, iureiurando, ne quem, se morien-
 te, nisi ex suo numero pontificem crearent, neve ullam
 in suum adoptari sinerent collegium, nisi sui fratrem
 ordinis, adegisse: Hoc testamento condito, ad superos
 euolasse. Mira res, si vera relatio. Exinde usque ad
 tempora Sixti IIII. occultum in fratribus Minoribus fuisse
 Papam, qui in persona eius defecerit: cum in mani-
 festum pontificem assumeretur. Egar dum quaedam an-
 nualium scriptorem eius rei tradunt authorem: Sed apud
 Italos scriptores totum super ea re silentium agitur.
 Hoc tempore Otto dux Brunswicensis Honouer oppi-
 dum in prouisus irrupit, & ciuibus captis, ingens inde
 argentum emunxit. Dilapsi è ciuibus multi, ad Sifridum
 Hildesemens. episcopum se contulerunt: nec persuaderi
 poterant, ut domino suo redeuntes parerent. Sic se res
 habet. Crescente oppidorum munitione, crescit et ciui-
 um in principes contumacia: quare laborat sine fine
 omnis nobilitas, vel urbium vires eneruare, vel penitus
 obruere. Si tamen isti per modestiam imperarent, & illi
 per mansuetudinem parerent, nihil sanctius in terris ho-
 minum coetibus: quae, ut ait Cicero, vrbes appellantur.
Sed dum sibi principes omnia nata putant, seruire que
 caelum & omnem naturam imperiosis iussibus suum non
 faciunt: non dicam, pauperum oppressionibus. Inde est
 illa anxia urbium oppidorumq. munitio. Adolphus Rom.
 rex, cum in nonum annum regnum suum multo labore
 produxisset, Albertum ducem Austriae, filium Rodulphi
 prae-

no.

pradecessoris sui, venientem agmine magno, vt illū opprimeret, pralio excipit: initur conflictus: fuitq; exitus qui formidabatur: nam inclinatis rebus omnibus in Albertum, Adolphus fortiter pugnans cecidit.

CAPVT XXXVI.

Albertus dux austriæ Rodulphi filius, victor magno pralio, in quo oppressus est Adolphus, ab electoribus rex Rom. id quod voluit, & necesse fuit, declarat: Aquisgrani coronatur: & missis in urbem Romanam oratoribus, voluntatem de se electorum principum pontifici Bonifacio VIII. iussit intimari, vt electionem de se factam confirmaret. Celebrauerat iam Papa iste primus à se institutum iubileum magno ad urbem concursu: vsque ad illum pontificibus non venerat in mentem tam festo negotio commouere Christianismum. Legationem ad se factam ab electo rege animosius insinuatam reiecit pontifex animosior longè, quod sine sua auctoritate electio facta robur non haberet: nam vtriusq; penes se vnum, gladij potestatem manere affirmabat: quod ipso apparatu in eo, qui, vt diximus, tum agebatur in vrbe, iubileo solenniter fertur ostentasse. Primo quidem solenni die in pontificalibus apparens populo, apostolicam illis benedictionem impartitur: postera autem die imperiali habitu, infula nihilominus Casarea insignis, gladium ante se nudatum iussit deferri, & sedens alta voce testatur: Eccè duo gladij hîc. Vides ô Petre successorem tuum: Et tu salutifer Christe tuum cerne vicarium: Vide quò ascendit superbia serui seruorum tuorum. Sequenti tamen anno Alberti electionem comprobauit eo pacto, si regem Franciæ impugnans, sergem gereret & Rom. & Francorum. Implacabiliter enim rex Franciæ pontificem offenderat, quod nuptias